

DROOMBEELDEN UIT HET DAGELIJKS LEVEN

Marie Oosterbaan

Op 'Voetje aan de aarde' is een voetje te zien dat met een dunne penseel is getekend op een vlek aarde. Op de litho 'Liefdes voetje' staat een voetje dat in een enkele lijn is neergezet en dat gedeeltelijk is bedekt met rode hartjes. Een voetje met vriendelijke, ontspannen teentjes, een voetje op een rollerskate of een voetje dat op eieren loopt, het zijn enkele voorbeelden van het werk van Yu Jie Chou (1968). Haar tekeningen en aquarellen zijn altijd heel teer en luchtig en zien er haast doorschijnend uit. 'Van tevoren bepaal ik een onderwerp en weet ik wel al de betekenis. Ik bedenk altijd precies wat ik wil gaan

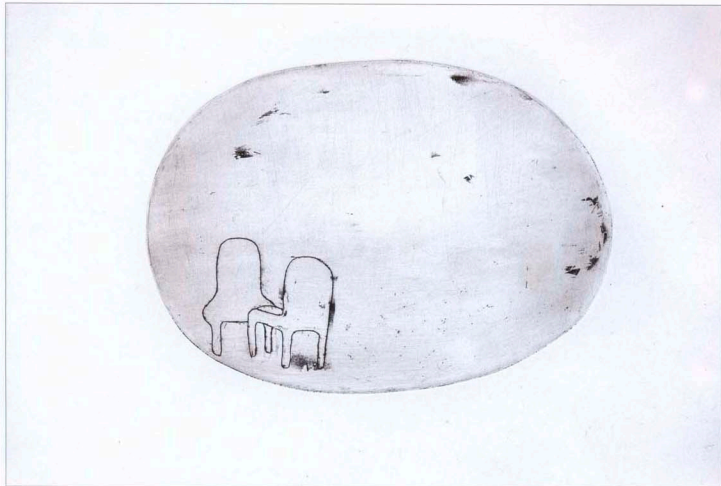
maken. 'Aarde' staat dan voor 'gegrond zijn' en ook voetjes en hartjes hebben hun eigen betekenis. Het gaat in mijn tekeningen dus niet persé om een specifiek voetje maar om de symbolische betekenis die het voetje heeft.'

Yu Jie Chou maakt tekeningen, aquarellen, etsen en litho's en zij werkt met inkt, potlood en aquarelverf. Een terugkerend motief kan zo'n bloot voetje zijn, maar het kan ook een gezichtje zijn of een stel stoelen. Zo'n motief wordt dan niet in een afgeronde reeks tekeningen verwerkt, maar duikt telkens weer op. 'Doordat je mijn ideeën

Yu Jie Chou

Goedendag

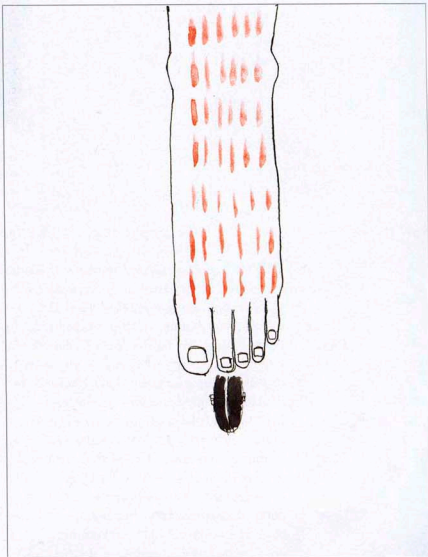

steeds ziet terugkomen, zie je ook ook een zekere gelijkenis tussen sommige werken.' Yu Jie Chou werd in het dorp Qing Tian in de provincie Chekiang ten zuiden van Sjang-hai geboren. Haar grootvader is op zijn zeventiende tijdens de roerige jaren dertig uit China gevlucht. En omdat hij had gehoord dat Nederland zo mooi zou zijn door het water, de koeien en de klompjes is hij via Japan en België uiteindelijk in Leiden terechtgekomen waar hij een restaurant begon. Op zijn vijftiende is hij nog naar China teruggekeerd om er te trouwen en er een gezin te stichten. 'Later heeft hij ervoor gezorgd dat mijn vader en ook zijn andere kinderen naar Nederland konden komen. Zelf ben ik op mijn achtste hiernaartoe geëmigreerd. Mijn moeder durfde niet met alle vier de kinderen tegelijk uit het toen nog streng communistische China te vertrekken. Daarom is zij eerst met mij en mijn jongste broertje hier naar toe gekomen en heeft ze twee jaar later mijn oudste broer en jongste zusje opgehaald.'

'Het kan er best nog wel eens van komen dat ik naar Chekiang ga, maar ik zou daar dan gewoon een toerist zijn die er toevallig als kind een tijdje heeft gewoond. Natuurlijk is de wereld daar nu heel erg veranderd en bovendien zijn inmiddels de opa en oma, die daar nog woonden, overleden. Hier in Nederland werd ik tot mijn twaalfde opgevoed door een Engels kindermisje dat bij ons inwoonde. Met haar sprak ik Nederlands en ik beschouwde haar als een soort moeder. Na twee jaar was ik dan ook de Chinese taal zo goed als verlerd. Nee, echt Chinees ben ik niet opgevoed. Mijn ouders zag ik bijna nooit omdat die week in week uit zeven lange dagen maakten in het restaurant. Wel herinner ik me uitstapjes met het hele gezin naar de Floriade en naar Madurodam. Tja, het was wel een beetje vreemd allemaal.'

'Alles dat ik in mijn geheugen heb opgeslagen komt op een zeker ogenblik tevoorschijn in mijn werk. De emotionele beleving van een moment, gedachte of gevoel krijgt dan vorm. Ik creëer een directe stroom van mijn onderbewuste naar mijn werk.' Zo is op de tekening in gewassen inkt 'Sleutel op tafel' uiteraard een sleutel te zien die op tafel ligt. Op een andere tekening met als titel 'Sleutelbryo' zweeft een zelfde sleutel vrij in het

Rollerskatevoetje

Sleutel embryo

vlak. Dit laat natuurlijk veel ruimte voor allerlei associaties. Een waterig geschilderde stoel met plant die oplicht vanaf een tapijt van duistere aarde op de aquarel 'Mijn moeder in de Floriade' doet denken aan de ets 'Goedendag', waarop twee stoelen vriendelijk bij elkaar staan op een vergelijkbaar tapijt. Op de rand zijn de stoelen met simpele heldere lijnen neergezet. Dit tapijt is gemaakt door uit een zinken etsplaatje een ovaal te knippen en dit te vijlen. Het is kenmerkend voor Chou's werk: beurtelings degelijk en luchtig. De vermenselijkste stoelen en de gebruiksvoorwerpen tonen in subtiele poëzie droombeelden uit het dagelijkse leven. Haar tekeningen zet zij in één keer direct op het papier. Het moet dus wel meteen

raak zijn. 'Lange tijd vond ik dat een soort erezak. Zo liet ik zien dat ik het vak beheers en dat ik niet eerst met potlood een schets moest opzetten. Maar ja, als ik me wat minder goed voel, gebruik ik tóch een potlood en ga ook nog eens gummen.'

Haar opleiding aan de Koninklijke Academie te Den Haag rondde zij af in 1997. Tijdens en na haar studie werkte zij als webdesigner en maakte zij illustraties. 'Omdat je bij het maken van illustraties het onderwerp niet helemaal uit jezelf hoeft te halen, kun je dat zo fijn naast je vrije werk doen. Ik zou wel kinderboeken willen illustreren, bijvoorbeeld tekeningen maken bij oude Chinese verhalen. De eerste

opzetten bij het verhaal over een olifant liggen al klaar.' Een aantal uren per week geeft zij les in het middelbaar onderwijs en met enige regelmaat exposeert zij. Zo nam zij in 2003 deel aan de tentoonstelling 'Ik Woon Hier' met werk van 17 hier levende kunstenaars uit 17 verschillende landen, georganiseerd door de Haagse Stichting Internationale Kunst. En onder de noemer HeartArt maakt zij deel uit van een groep kunstenaars die werk onder andere in Stockholm en Berlijn toonden.

Als je een stapeltje tekeningen voorzichtig door de vingers laat glijden, voel je de aangename knispering van het papier dat zij gebruikt. Yu Jie Chou maakt haar aquarellen op een zeer goede kwaliteit licht getint tekenpapier in een handzaam formaat. 'Ik vind zelf ook dat het papier zo lekker aanvoelt. Van de verschillende papersoorten die ik heb uitprobeerde waren sommige zo glad dat je er niet prettig met potlood op kon tekenen en al helemaal niet op kon aquarelleren. En als je met inkt op aquarelpapier wil tekenen, blijf je steeds weer haken met je penntje. Bovendien heeft het papier dat ik nu gebruik van zichzelf al een mooie toon.' Doordat zij met zeer waterige verf op tekenpapier en niet op aquarelpapier werkt, ontstaan er in het papier golvingen rond de geschilderde voorstelling. 'Dat het papier door mijn manier van werken hier en daar opzwellt en vervormt, is een bijkomstigheid die meestal ook nog iets extra's oplevert. En zelfs als het een enkele keer toch nadelig lijkt uit te pakken, vind ik meestal toch dat het werk er uiteindelijk beter door wordt.' Zij weet best dat zij het papier eerst zou kunnen opspannen om het strak te laten opdrogen, maar dat wil zij niet omdat dan het werk zo van karakter verandert. Dan ervaar je de aquarel niet meer als een onschuldig velletje papier dat met heel natte verf is

Goedemorgen

Gevoelige voeten

Mijn moeder in de Floriade

behandeld. De kwetsbaarheid en vluchtigheid die ontstaan door dit materiaalgebruik geven het werk juist die dromerige kwaliteit. Lithograferen geeft als eindresultaat daarentegen een print op een mooi strak vel papier. 'Dat hoort echt zo bij die techniek, vind ik, het papier gaat immers onder een zware pers door. Maar je kunt wel zien dat ik voor deze litho 'Liefdesvoetje' als basis een aquarel heb gebruikt! Die half transparante rode hartjes van de aquarel komen terug op de print.' Of het nu gaat om etsen, tekeningen of aquarellen, altijd toont zij het papier vrijhangend binnen de lijst. Dat gedachten en gevoelens een eigen leven kunnen leiden is het onderwerp van 'Alles staat in mijn achterhoofd'. Als Chou wil benadrukken dat alles zich binnen een vorm afspeelt, rondt zij deze af met een contour van witte gouacheverf. 'Om vormen van de omgeving af te sluiten, gebruik ik die een enkele keer, maar dan altijd alleen de witte verf. Dat geeft dan een onverwachte stevigheid aan de luchtige transparantie van de dunne aquarelverf en de rake inkt- en potloodlijnen waarmee Yu Jie Chou effectief haar kwetsbare verbeelding op papier zet.

informatie over Yu Jie Chou is te krijgen op:
www.kunstenarszuidholland.nl
 en www.heartart.nl

Liefdes voetje

Alles staat in mijn
achterhoofd